

FIȘA DISCIPLINEI

Introducere în geopolitică

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Studii Internaționale și Istorie Contemporană
1.4. Domeniul de studii	Relații internaționale și studii europene
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Relații internaționale și studii europene
1.7. Forma de învățământ	IF

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Introducere în geopolitică				Codul disciplinei		HLR3312				
2.2. Titularul activităților de curs			Lect. univ. dr. Dacian Duna									
2.3. Titularul activităților de seminar			Lect. univ. dr. Dacian Duna									
2.4. Anul de studiu		2	2.5. Semestrul		3	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DS	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat (consiliere profesională)					0
Examinări					4
Alte activități					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				69	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Nu este cazul

6.1. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/ esențiale	• Aplicarea fundamentelor teoriilor sociale și politice în înțelegerea, analizarea și evaluarea organizării socio-politice; • Elaborarea și comunicarea unor planuri și proiecte în domeniul asigurării securității; • Utilizarea metodologiilor de analiză și decizie în domeniul securității; • Interpretarea și valorificarea eficientă a informațiilor în organizațiile publice și private.
Competențe transversale	• Gestionarea informațiilor specifice rezolvării sarcinilor complexe în context (receptarea, transmiterea, prelucrarea, stocarea informațiilor în documente de profil), inclusiv prin utilizarea la nivel avansat a unei limbi de circulație internațională și, la nivel mediu sau avansat, a unei a doua limbi străine; • Demonstrarea aptitudinilor de înțelegere a funcționării sistemului de securitate a informațiilor atât ca evoluție istorică, cât și ca adaptare la situații complexe cu care se confruntă societatea, organizațiile și indivizii; • Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară corespunzătoare diverselor paliere ierarhice

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul explică noțiuni geopolitice (spațiu, putere, frontieră, resurse); descrie actori și regiuni; recunoaște tipuri de rivalități.
Aptitudini	Studentul este capabil să analizeze o regiune prin factori geopolitici; construiește un scurt profil strategic; susține o explicație pe bază de surse.
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a evita determinismul simplist; lucrează cu surse cartografice/documentare; își asumă limitele analizei.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Înțelegerea modului în care spațiul (teritoriul) influențează comportamentul strategic al actorilor statali și non-statali și competiția lor pentru resurse, modul în care politica a fost și este informată prin geografie de către cei care se autodefinesc utilizând apelativul de geopoliticieni. Cursul analizează critic uzul și abuzul de terminologie geopolitică pentru a justifica și/sau a ascunde relațiile de putere între națiuni, dar și între alte entități supranaționale, internaționale sau transnaționale. Sunt analizate atât pretensele perspective obiective, cât și reprezentările sociale ale spațiilor politico-geografice și ale comunităților umane care le populează.
7.2 Obiectivele specifice	• prezentarea școlilor de geografie politică, geopolitică și geostrategie relevante; • formarea abilităților necesare geopoliticianului: dezvoltarea hărții mentale, în acord cu realitățile geografiei politice și umane; abilitatea de a înțelege jocurile de putere care caracterizează politica mondială; cunoașterea geopoliticii structurale, formale, practice și populare; înțelegerea raporturilor dintre geopolitică, geostrategie și geoeconomie; • Analiza geopolitică a regiunilor de interes (geopolitica regională); • Înțelegerea de către studenți a evoluțiilor din mediul de securitate internațional contemporan din perspectivă geopolitică; • dezvoltarea unei metode de cercetare geopolitică, aplicată la studii de caz naționale și regionale.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Noțiuni introductive (I): cunoașterea mediului; harta mentală a indivizilor și grupurilor; elemente de cartografie; interpretări ale hărților geopolitice ale lumii.	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Noțiuni introductive (II): Determinarea domeniului de cercetare; delimitări conceptuale: geografie politică, geopolitică, geostrategie, geoistorie, geocultură, geoeconomie; metodologia geopoliticii.	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Școala geopolitică germanică sau organicistă (I): origini și influențe intelectuale; context istoric; nașterea antropogeografiei (Fr. Ratzel)	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Școala geopolitică germanică sau organicistă (II): nașterea geopoliticii (R. Kjellen); nașterea geostrategiei - afirmarea școlii de la Munchen (K. Haushofer); compromiterea geopoliticii sub influența nazismului	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Teorii și proiecte geopolitice în prima jumătate a secolului XX; proiectele puterilor Axei; strategii geopolitice sovietice; strategia americană de Containment.	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Școala geopolitică anglo-saxonă (I): Alfred Mahan și triumful strategiei navale; De Severski și rolul puterii aeriene în afirmarea strategiei militare americane.	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Școala geopolitică anglo-saxonă (II): de la Teoria Hearlandului (H. Mackinder) la Teoria Rimlandului (N. Spykman); concepte moderne (S.B. Cohen și Z. Brezinski)	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Școala geografică și geopolitică franceză: paradigma vidaliană; paradigma lacostiană și apariția geopoliticii alternative (critice)	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Școala geopolitică rusă: Rusia între opțiunea occidentalistă (D. Trenin) și opțiunea eurasianistă (A. Dughin)	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Geostrategia nucleară: Vectorii geostrategiei nucleare, conflictele în Războiul Rece, descurajarea strategică reciprocă, strategia de ingradire, arsenalele nucleare, clubul nuclear	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Curențe geopolitice și geostrategice în timpul Războiului Rece: Nealiniera, fronturile revolutionare, terorismul internațional, dimensiunea geopolitică a conflictelor regionale, geopolitica de apartheid, geopolitica integrării, geopolitica și geoeconomie	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Analiza geopolitică a regiunilor Terrei după Războiul Rece: Geocultura, geopolitica centrului și a periferiei, geopolitica civilizațiilor, economia-lume, geoeconomia.	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Analiza evoluției geopoliticii contemporane: geopolitica Marilor Puteri	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Geopolitica globală - previziuni pe termen scurt, mediu și lung	Expunere, argumentare, prelegerea, conversație euristică	
Bibliografie 1. Agnew, J. (1999). <i>Geopolitics: Re-visioning world politics</i> . Routledge. 2. Agnew, J. (2002). <i>Making political geography</i> . Hodder Arnold. 3. Bădescu, I. (2003). <i>Geopolitică, globalizare, integrare</i> . Mica Valahie. 4. Blin, A., Chaliand, G., & Géré, F. (Coords.). (2001). <i>Puteri și influențe: Anuar de geopolitică și geostrategie 2000–2001</i> . Corint. 5. Bodocan, V. (1997). <i>Geografie politică</i> . Presa Universitară Clujeană. 6. Brzezinski, Z. (2006). <i>Triada geostrategică: Conviețuirea cu China, Europa, Rusia</i> . Editura Historia. 7. Brzezinski, Z. (2000). <i>Marea tablă de șah: Supremația americană și imperatiile sale geostrategice</i> . Univers Enciclopedic. 8. Chauprade, A., & Thual, F. (2003). <i>Dicționar de geopolitică</i> . Corint. 9. Dufour, J.-L. (2001). <i>Crizele internaționale: De la Beijing 1900 la Kosovo 1999</i> (Ed. a 3-a). Corint.		

10. Dugin, A. (2011). *Bazele geopoliticii*. (Editura neprecizată).
11. Friedman, G. (2008). *Methodology of geopolitics, Part I*. Stratfor.
12. Gârz, F. (2001). *De la Atlantic la Urali: Renașterea Europei*. Casa Editorială Odeon.
13. Hlihor, C. (1999). *History and geopolitics in the 20th century Europe*. Editura Academiei de Înalte Studii Militare.
14. Kaplan, R. D. (2002). *Politici de război*. Editura Politrom.
15. Posea, C. (1999). *Balkanii, zonă de interes geopolitic și geostrategic*. Editura Universității „Lucian Blaga”.
16. Rosenberg, M. (2017). *Strategy and geopolitics: Understanding global complexity in a turbulent world*. Emerald Publishing Limited.
17. Taylor, P. J., & Flint, C. (2000). *Political geography: World-economy, nation-state and locality*. Prentice-Hall.
18. Tunander, O., et al. (1997). *Geopolitics in post-Wall Europe: Security, territory and identity*. Prio-Sage.

Websituri recomandate:

- Revista Geopolitica (Asociația Ion Conea din București):
<https://www.geopolitic.ro/in/revista-geopolitica/>
- Stratfor: <https://worldview.stratfor.com/>
- Geopolitical Monitor:
<https://www.geopoliticalmonitor.com/>

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Metodologia de cercetare a geopoliticii: elemente de cartografie; instrumente de lucru ale geopoliticianului; documentarea geopolitică.	Problematizare, conversație euristică, dezbateri interactive	
Construirea unui raport de cercetare abordând "condiția geopolitică" a unui stat (documentar geopolitic de țară)	Problematizare, conversație euristică, dezbateri interactive	
Geopolitica regională: integrarea europeană și euroatlantică	dezbateri interactive; problematizare; prezentare teme de referat	
Geopolitica regională: fosta Iugoslavie și Balcanii de Vest; Rusia și fostul spațiu sovietic	dezbateri interactive; problematizare; prezentare teme de referat	
Geopolitica regională: Germania și Noua Ostpolitik	dezbateri interactive; problematizare; prezentare teme de referat	
Orientul Mijlociu: Israelul - portavionul occidental din mijlocul lumii arabe?	dezbateri interactive; problematizare; prezentare teme de referat	
Spațiul geopolitic arab: cele 4 articulări ale lumii arabe	dezbateri interactive; problematizare; prezentare teme de referat	
Zona Golfului și strâmtoarea Ormuz; Golful Aden și strâmtoarea Bab-el-Mandeb	dezbateri interactive; problematizare; prezentare teme de referat	
Încercuirea geopolitică a Iranului; Turcia: între opțiunea euro-atlantică și opțiunea neo-otomană.	dezbateri interactive; problematizare; prezentare teme de referat	
Geopolitica Asiei Centrale: Uzbekistan - noul pivot central al regiunii?	dezbateri interactive; problematizare; prezentare teme de referat	
Conflicte geopolitice în Asia-Pacific: Marea Chinei de Sud; Coreea de Nord-Coreea de Sud;	dezbateri interactive; problematizare; prezentare teme de referat	
Conflicte geopolitice în Indo-Pacific: India vs. Pakistan; India vs. China	dezbateri interactive; problematizare; prezentare teme de referat	
Regiunile polare; controlul resurselor de apă; controlul resurselor de hidrocarburi; spațiul cosmic și spațiul virtual	dezbateri interactive; problematizare; prezentare teme de referat	
Confruntări geopolitice între Marile Puteri ale secolului XXI: SUA vs. China; SUA vs. BRICS; Vest vs. Rest	dezbateri interactive; problematizare; prezentare teme de referat	

Bibliografie

1. Agnew, J. (1999). *Geopolitics: Re-visioning world politics*. Routledge.
2. Agnew, J. (2002). *Making political geography*. Hodder Arnold.
3. Bădescu, I. (2003). *Geopolitică, globalizare, integrare*. Mica Valahie.
4. Blin, A., Chaliand, G., & Géré, F. (Coords.). (2001). *Puteri și influențe: Anuar de geopolitică și geostrategie 2000–2001*. Corint.
5. Bodocan, V. (1997). *Geografie politică*. Presa Universitară Clujeană.
6. Brzezinski, Z. (2006). *Triada geostrategică: Conviețuirea cu China, Europa, Rusia*. Editura Historia.
7. Brzezinski, Z. (2000). *Marea tablă de șah: Supremația americană și imperatiile sale geostrategice*. Univers Enciclopedic.
8. Chauprade, A., & Thual, F. (2003). *Dicționar de geopolitică*. Corint.
9. Dufour, J.-L. (2001). *Crizele internaționale: De la Beijing 1900 la Kosovo 1999* (Ed. a 3-a). Corint.
10. Dugin, A. (2011). *Bazele geopoliticii*. (Editura neprecizată).

11. Friedman, G. (2008). *Methodology of geopolitics, Part I*. Stratfor.
12. Gârz, F. (2001). *De la Atlantic la Urali: Renașterea Europei*. Casa Editorială Odeon.
13. Hlihor, C. (1999). *History and geopolitics in the 20th century Europe*. Editura Academiei de Înalte Studii Militare.
14. Kaplan, R. D. (2002). *Politici de război*. Editura Politrom.
15. Posea, C. (1999). *Balkanii, zonă de interes geopolitic și geostrategic*. Editura Universității „Lucian Blaga”.
16. Rosenberg, M. (2017). *Strategy and geopolitics: Understanding global complexity in a turbulent world*. Emerald Publishing Limited.
17. Taylor, P. J., & Flint, C. (2000). *Political geography: World-economy, nation-state and locality*. Prentice-Hall.
18. Tunander, O., et al. (1997). *Geopolitics in post-Wall Europe: Security, territory and identity*. Prio-Sage.

Websituri recomandate:

- Revista Geopolitica (Asociația Ion Conea din București):
<https://www.geopolitic.ro/in/revista-geopolitica/>
- Stratfor: <https://worldview.stratfor.com/>
- Geopolitical Monitor: <https://www.geopoliticalmonitor.com/>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Disciplina a fost elaborată în concordanță cu lucrările din domeniu, publicate în țară și străinătate; Unele teme din cadrul cursului cuprind aspecte relevante, ce fac obiectul preocupărilor instituțiilor de profil sau al unor conferințe științifice internaționale, inclusiv dezbateri în cadrul revistelor de circulație internațională.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	cunoașterea celor mai importante teorii și proiecte geopolitice;	Examen scris sub formă de chestionar	60%
	cunoașterea evoluției în plan geopolitic a actorilor relevanți ai sistemului internațional;		
	capacitatea de a utiliza metodele geopoliticii și a analiza și interpreta evoluția politicii internaționale pe baza fundamentelor acestei discipline.		
10.5 Seminar/laborator	capacitatea de analiză și sinteză geopolitică;	- redactarea și prezentarea unui documentar geopolitic de țară; participarea activă la dezbateri.	40%
	capacitatea de a interpreta corect hărțile geopolitice și strategice;		
	capacitatea de a comunica/prezenta într-o manieră profesionistă informațiile analizate;		
	capacitatea de a interpreta codurile geopolitice ale statelor și reprezentările mentale ale spațiilor geografice.		
10.6 Standard minim de performanță			
- cunoașterea principalelor teorii și planuri dezvoltate de școlile de geopolitică relevante (germană, anglo-saxonă, franceză, rusă); - prezența activă la cel puțin 75% din seminarii.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								

Data completării:
05.09.2025

Semnătura titularului de curs

Lect. Univ. dr. Dacian Duna

Semnătura titularului de seminar

Lect. Univ. dr. Dacian Duna

Data avizării în departament:
29.09.2025

Semnătura directorului de departament

Conf. Univ. Dr. Claudiu Marian

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".